

גמ"ר 5785/02/16 - פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נגד הנרי האי זיטון

בית משפט השלום לתעבורה באשדוד בשבתו בבית משפט השלום באשקלון
גמ"ר 5785-02-16 פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש נ' זיטון
לפני כבוד השופטת נועה חקלאי
המאשימה פרקליטות מחוז דרום שלוחת לכיש
ע"י ב"כ עו"ד בוחניק

24 מאי 2018

נגד
הנאשם הנרי האי זיטון
ע"י ב"כ עו"ד אברגל

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של גרימת מוות ברשלנות - עבירה בניגוד לסעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן ביום 13.4.15 נהג הנאשם ברכבו, בנתיב השמאלי, מצפון לדרום בדרך הדרום בקרית גת.

בכיוון נסיעת הנאשם קיים מעבר חציה המסומן על הכביש. הסימון היה דהוי במקצת. כמו כן הוצב בכיוון נסיעתו תמרור 306, המחייב מתן זכות קדימה להולכי רגל החוצים במעבר החציה.

הנאשם נהג ברשלנות, לא נקט משנה זהירות בהתקרבו למעבר החציה, לא האט מהירות נסיעתו, לא נהג במהירות סבירה בנסיבות העניין, הבחין באיחור בהולכת הרגל, הגב' קלרה ליבנר ילידת 1936, ז"ל, אשר חצתה את הכביש במרחק של עד 2 מ' ממעבר החציה, מימין לשמאל כיוון נסיעתו, ופגע בה.

כתוצאה מהפגיעה הולכת הרגל נפצעה אנושות ונפטרה בבית החולים ביום 18.5.15.

הסדר הטיעון

2. הצדדים הציגו הסדר טיעון בכתב, לפיו הצדדים יעותרו במשותף לפסילת רישיון הנהיגה של הנאשם לצמיתות, עוד הוסכם כי המאשימה תעותר להטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל וכן מאסר מותנה וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה ביחס לרכיבים אלה. בנוסף הוסכם כי הצדדים לא יחרגו מהעובדות שבכתב האישום, לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן.

תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה

3. שירות המבחן סקר את הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם. הנאשם יליד 1935, בן 82, נשוי ואב לילד המתגורר בארה"ב. עלה לארץ מצרפת בשנת 1977. עבד כחשמלאי מוסמך, עד צאתו לפנסיה בגיל 65. כיום

עמוד 1

סובל מבעיות רפואיות רבות, הכוללות בין היתר גידול ממאיר בערמונית, בעיות לב, ריאות ראייה וזיכרון, וכמפורט בתסקיר. תומך באשתו אשר אף היא סובלת מבעיות בריאות ומגבלת בראייתה ובהליכתה.

לדברי הנאשם נסע במהירות המותרת, לא הבחין במעבר החציה עקב היותו דהוי, לא הבחין בתמרור, בלם מאוחר מדי ופגע במנוחה. הנאשם לקח אחריות מלאה, חש תחושות אשמה, כאב וצער רב. בעקבות התאונה סבל מסימני חרדה שהתבטאו בין היתר בהסתגרות, קשיי שינה וסיוטים. ביקש סליחה ממשפחת המנוחה, ביקש לפקוד את קברה, אך כיבד את משפחתה אשר ביקשה ממנו להימנע מכך.

שירות המבחן התרשם כי העבירה חריגה לאורח חייו וקשורה, בין היתר, להשלכות גילו המתקדם על יכולת הראייה והתגובות בנהיגה.

הנאשם הסכים להשתלב בטיפול קבוצתי המיועד לאנשים שביצעו עבירה של גרימת מוות, אך לא ניתן היה לשלבו כי אינו דובר את השפה העברית. הנאשם אדם נורמטיבי, בעל יכולת טובה לאמפתיה, בעל עמדות פרו חברתיות וללא מעורבות בפלילים. ניכר כי תוצאותיה הקשות של התאונה שגרם השפיעו על מצבו הנפשי והרפואי וכי ביצע חשבון נפש.

לאור מכלול נתוניו ולאור החלטתו שלא לנהוג יותר, העריך שירות המבחן כי הסיכון נמוך להישנות עבירות. לאור נתוניו ועל רקע גילו המתקדם ומצבו הבריאותי והנפשי העריך שירות המבחן כי עונש מאסר בפועל יביא לרגרסיה והמליץ על עונש של מאסר בעבודות שירות.

4. הממונה בחוות דעתו מצא את הנאשם כשיר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה הפנה לערך המוגן שנפגע ממעשי הנאשם - הערך העליון של קדושת החיים, הפנה לפסיקה לפיה מתחם העונש ההולם נע בין 12-18 חודשי מאסר. טען כי מידת הרשלנות בה נהג הנאשם היא ברף הבינוני-גבוה, בשים לב שהתאונה התרחשה באור יום, בטבורה של עיר, ללא גורם הפרעה לשדה הראיה ותוך התעלמות מוחלטת מתמרור המלמד על התקרבות למעבר חציה. על כן עתרה המאשימה להטיל על הנאשם את הרף העליון במסגרת ההסדר, קרי 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופסילה לצמיתות. ב"כ המאשימה ציין כי התסקיר בעניינו של הנאשם מאוד חיובי, אך המלצת שירות המבחן אינה מאזנת נכונה את כל השיקולים שעל הפרק.

6. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לגילו המתקדם, מצבו המשפחתי והרפואי. לדבריו הנאשם נוהג 40 שנה ולחובתו הרשעה אחת בתחום התעבורתי, נעדר עבר פלילי. נתוניו מלמדים על כך שניהל אורח חיים נורמטיבי.

לשיטתו מידת רשלנותו של הנאשם היא ברף הנמוך. הנאשם לא השתולל בנהיגתו, לא עבר עבירה מתוך בחירה מודעת, קרי נהיגה במהירות גבוהה, עקיפה, אי ציות לרמזור, אלא התאונה התרחשה בשל חוסר תשומת לב של שבריר שניה. לדבריו מדוח הבוחן עולה כי נהג במהירות של כ-40 קמ"ש. לדבריו העבירה הינה חריגה בהתנהלותו של הנאשם ונובעת ממגבלות הקשורות לגילו, יכולת הראיה והתגובה. כמו כן, הצביע על הסיכון הנמוך שנשקף ממנו.

ב"כ הנאשם הפנה לתיקון בכתב האישום לפיו צוין כי המנוחה חצתה 2 מ' מעבר למעבר החציה שהיה דהוי, טען כי היתה רשלנות תורמת של הולכת הרגל אשר לא חצתה במעבר החציה אלא בסמוך אליו.

ב"כ הנאשם הפנה למסקנות הדוח של הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה בראשות כב' הש' דורנר, אשר

מצביעות על הנזק העולה על התועלת במאסרים קצרים כאשר מדובר בנאשמים נעדרי דפוס התנהגות עברייני.

ב"כ הנאשם ציין שהנאשם לקח אחריות בהזדמנות ראשונה, החליט להימנע מלנהוג עוד בטרם ניתנה החלטה בעניין פסילת רישיונו, מכר את רכבו, הצטער צער רב על תוצאות התאונה, הביע חרטה מלאה, התעניין בשלומה של הולכת הרגל עת שהתה בבית החולים וביקש לעלות לקברה לאחר מותה, אך כיבד את בקשת משפחתה להימנע מכך.

לאור נסיבותיו של הנאשם ביקש ב"כ הנאשם להימנע כליל מרכיב מאסר ולהסתפק בענישה בדמות של"צ, לצד פסילה לצמיחות. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה התומכת בטיעונו.

7. הנאשם ביקש לומר דברים. הנאשם הביע צער על מותה של הולכת הרגל. לדבריו כואב את כאבה של המשפחה, הוא ואשתו בוכים כל לילה, מצפונם כבד. לדבריו לא עשה כל טעות בחייו, עד לתאונה. הוא לא מפסיק להכות ולהעניש את עצמו. ביקש סליחה.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

8. **הערך החברתי שנפגע** מהעבירה שביצע הנאשם, הוא שמירה על שלומם וביטחונם של ציבור המשתמשים בדרך, שמירה על הערך העליון של קדושת החיים.

9. **מידת הפגיעה בערך המוגן** היא ברף העליון. כתוצאה מרשלנות הנאשם קופחו חייה של הולכת הרגל.

10. **באשר למדיניות הענישה הנוהגת** בית המשפט העליון התווה מדיניות ענישה בעבירות של גרימת מוות בנהיגה רשלנית, לפיה בעבירות אלו יושתו על הנאשמים עונשי מאסר בפועל, מאחורי סורג וברית, ופסילה בת שנים, גם כאשר עסקינן בנאשמים שהם אנשים נורמטיביים. המדיניות המחמירה נובעת מהצורך להילחם בנגע תאונות הדרכים.

ראו לעניין זה דברים שנקבעו בע"פ (עליון) 1920/14 **מדינת ישראל נ' אבירם** (26/04/15):

"בית משפט זה עמד לא פעם על הצורך להחמיר בענישה על מנת להילחם בנגע תאונות הדרכים בכלל ובאלה הקטלניות בפרט... נקיטת יד קשה נגד עברייני תנועה שגרמו בנהיגתם הרשלנית למוותם של אחרים יש לה מקום גם באותם המקרים אשר בהם מדובר בנאשמים נורמטיביים שהעולם העברייני זר להם ואשר מטבע הדברים יתקשו להתמודד עם מאסר מאחורי סורג וברית. בהקשר זה כבר נפסק כי "אין מקום לענישה סלחנית מדי במקרים אלה ויש להעדיף את הצורך להעביר לציבור מסר ברור ומרתיע, אלא אם כן מתברר כי קיימות נסיבות אישיות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות סטייה מרמת הענישה הראויה" (ראו, ע"פ 5787/04 שחאדה נ' מדינת ישראל (8.9.2004)). הטעם לכך הוא שאל מול הקושי אותו חווה הנאשם שגרם לתאונת הדרכים הקטלנית, ניצבים נפגעי הקטל בדרכים שחייהם נגדעו וכן בני משפחתם שחייהם השתנו ולא ישובו עוד לעולם להיות כשהיו. הממדים המדאיגים של הקטל בדרכים, מחייבים על כן הטלת ענישה מרתיעה גם כאשר הנהג הפוגע ניהל אורח חיים נורמטיבי טרם קרות התאונה".

ראו בנוסף רע"פ 2996/13 **טטיאנה נייאזוב נ' מדינת ישראל**; ע"פ 6358/10 **מחמוד קבהא נ' מדינת ישראל** (24/03/11); ע"פ 6755/09 **ארז אלמוג נ' מדינת ישראל** (16/11/09); ע"פ 783/07 **עתאבה נ. מדינת ישראל** (23.9.07).

11. עוד נקבע על ידי בית המשפט העליון כי ניתן לסטות מהמדיניות הנוהגת רק במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהן מדובר ברמת רשלנות נמוכה וכאשר מתקיימות נסיבות אישיות יוצאות דופן, המצדיקות, חרף הכלל האמור, שלא לשלוח את הנאשם האינדיבידואלי למאסר מאחורי סורג ובריה. ראו למשל פסיקת בית המשפט העליון בעניין ע"פ 2569/00 **שמעון דהן נ. מ"י**, ע"פ 1584/02 **גיבי אברמשבילי נ. מ"י**, רע"פ 4732/02 **ענת סורפין נ. מ"י**, רע"פ 4261/04 **יעקב פארין נ. מ"י**, רע"פ 548/05, **מאירה לוי נ. מ"י**, ע"פ 1319/09 **משה כהן נ. מ"י**.

12. כאשר מידת הרשלנות נמוכה, וכאשר הנאשמים הינם נורמטיביים, ניתן למצוא בפסיקת בתי המשפט, לא אחת, ענישה בדמות שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות.

כך למשל כב' הש' ביתן בע"פ (באר שבע) 4208/07 **מ"י נ. אבו שריקי**:

" אין זה מוצדק ואין זה מועיל להעניש בחומרה על נהיגה לא מיומנת או על שבריר שניה של חוסר תשומת לב, שכל אדם חשוף להן ואין הן נעשו מתוך בחירה או מזלזול בכללים... אדם יכול להיות מוסרי ורגיש וטוב מכל בחינה ושומר חוק ומקפיד על הכללים קלה כחמורה ובכל זאת לגרום לתאונה... כלל על פיו, לבד מנסיבות יוצאות דופן במיוחד, דין הגורם מוות בתאונה - מאסר, יביא אותנו לגזור מאסר, כמצוות אנשים מלומדה, בנסיבות שאין הצדקה מוסרית לעשות זאת ונמצא במאסר אנשים שמבחינות רבות אין כל תועלת בהימצאותם שם... גם מבחינת כיבוד קדושת החיים, מוטב במקרים כאלה, שנהג יבצע עבודות שירות - כמו עבודות בבתי החולים בהם מאושפזים נפגעי תאונות דרכים... התורמות לחברה והנוגעות לעניין ושיש בעשייה היומיומית שלהן על ידי הנאשם משום תשלום חיובי של חובו לחברה ... מאשר לשולחו לכלא, בו התחושות העיקריות הן כעס ומרירות על חוסר התוחלת שבעונש."

כך למשל בעפ"ת (נצרת) 56489-01-11 **מ"י נ. אמיתי**:

"מדיניות זו ננקטה על ידיו בעבר מספר רב של פעמים, בהם מקום בו מדובר היה באנשים נורמטיביים, ואף למעלה מכך, ברף נמוך של רשלנות, בהודאה ובחרטה, אכן העונש שהוטל היה שישה חודשי מאסר, שירוצו בדרך של עבודות שירות ופסילת רישיון נהיגה לתקופות של 4-10 שנים, כל מקרה ונסיבותיו.

כך בעפ"א 179/08 רענן אלון נ' מדינת ישראל... כך גם בעפ"א 1300/07 חי באבד נ' מדינת ישראל, גם בעפ"ת 29470-07-10, ... כך גם בתיק עפ"ת 23614-08-10, ...

עינינו הרואות אפוא, כי עונש של שישה חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות ופסילת רישיון נהיגה לתקופות של 6 - 10 שנים, אינו עונש חריג לכאן או לכאן, והוא עומד ברף הענישה הנוהג, מקום בו מדובר בנאשם נורמטיבי ואף למעלה מכך, ובמדרג רשלנות שאינו מן הגבוהים."

כך למשל בעפ"ת (נצרת) 36520-04-12 **פחימה נ. מ"י**:

"ישנם מקרים בהם נגרמת תאונת הדרכים כתוצאה מחוסר תשומת לב רגעי או עקב רשלנות לא גבוהה, מתוך התנהלות שאיננה משקפת את אורח חייו והלכותיו של הנהג בדרך כלל. במקרים כאלה, ובהעדר נסיבות מחמירות מיוחדות, על פי רוב, הנטייה היא להסתפק בענישה בדמות עבודות שירות ופסילה ממושכת"

כך למשל בע"פ (חיפה) 41013-04-13 **כרמון נ. מ"י**:

"לטעמי בעבירות של רשלנות, גם כשתוצאתן חמורה, יש לצמצם בשימוש בעונש המאסר, עונש שיש לשמרו לנאשמים בעלי דפוסי התנהגות עבריינים מובהקים. לכן סבור אני כי בעבירות רשלנות ככלל, יש לגזור עונשי מאסר במקרים בהם מדובר בנאשם בעל עבר פלילי, או במקרים של רשלנות חמורה, או במקרים בהן הייתה הרשלנות על רקע של ניסיון להעצים רווח כלכלי.

במקרה בו ניצבת בפנינו נאשמת ללא עבר פלילי שרשלנותה באה לידי ביטוי בטעות של שיקול דעת שמשכה כהרף עין סבור אני יש לצמצם את השימוש בעונש המאסר, שאין לו תכלית של ממש ופגיעתו בנאשם אינה מידתית ביחס לתועלת החברתית שבענישה.

על כן סבור אני, כמו חברתי, כי יש מקום להקל ברכיב הענישה שעניינו עונש של מאסר כך שתקופת המאסר שתיגזר על המערערת תאפשר את ריצוי עונשה בעבודות שירות, ולהותיר את תקופת פסילת רישיון הנהיגה בעינה, ללא שינוי."

13. באשר לטיעוני ב"כ הנאשם ביחס לדוח וועדת דורנר, אין לי אלא להפנות לדברי כב' סגן הנשיא (כתוארו אז), הש' רון שפירא בעפ"ת (חיפה) 1267-05-16 **רוברט חיזגילוב, נגד מדינת ישראל**, (29/06/2016):

"עיקר הפסיקה בעניין גזירת עונשי מאסר על עברייני תעבורה שגרמו למוות ברשלנות נקבעה קודם לתיקון 113 לחוק העונשין. כעת, משתוקן החוק וניתן לשיקולי שיקום משקל משמעותי, סבור אני כי יש להביא שיקולים אלו בחשבון, גם כאשר מדובר בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בתאונת דרכים. בהקשר זה ראוי גם להוסיף את מסקנות דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים (ועדת דורנר, פורסם בחודש נובמבר 2015). הדו"ח מצביע על הנזק העולה על התועלת שבמאסרים קצרים, ובמיוחד כשמדובר בנאשמים שאינם בעלי דפוס התנהגות עברייני מובהק. בנוסף מצביע הדו"ח, כמו גם תיקון 113 לחוק העונשין, על הספק שבעצם מימוש רכיב הרתעת היחיד והרבים המהווה שיקול במסגרת שיקולי הענישה ...

מסקנות הוועדה המכובדת, המבוססות על שורה של מחקרים שפורטו בדו"ח הוועדה ביחד עם הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, מצדיקות בחינה מחודשת של שיקולי הענישה ככלל ובמיוחד בעבירות שעניינן ברשלנות, ומחייבות התייחסות מתאימה בגזירת הדין במקרים מסוג אלו שבפנינו כעת."

על דבריו אלו חזר בית המשפט הנכבד גם בעפ"ת (חיפה) 62250-07-17 **דמיטרי גולדברג נ' מדינת ישראל** (19.10.17)

14. **באשר לנסיבות ביצוע העבירה:** בבואי לקבוע את מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את התקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק העונשין התשל"ז 1977.

15. **תכנון מוקדם:** לא קדם לביצוע העבירה תכנון מוקדם. העבירה הינה תוצאה של נהיגה רשלנית של הנאשם.

16. **מידת הרשלנות:** הצדדים בתיק זה חלוקים ביניהם באשר למידת הרשלנות. ב"כ המאשימה טען כי הרשלנות הינה ברף בינוני גבוה, בשים לב לכך שהעבירה בוצעה באור יום, בטבורה של עיר, ללא גורם הפרעה בשדה הראיה ותוך התעלמות מתמרור המלמד על מעבר חציה. ב"כ הנאשם טען כי מדובר ברשלנות ברף הנמוך, שמתבטאת בחוסר תשומת לב רגעי, וזאת בשים לב לכך שהולכת הרגל חצתה עד 2 מ' מעבר למעבר החציה, לכך שמעבר החציה היה דהוי, לכך שהנאשם נהג במהירות הפחותה מן המהירות המירבית המותרת, לכך שלא ביצע עבירות מכוונות במודע, ולכך שהאיחור בתגובותיו נבע מהשלכות גילו המתקדם על יכולת הראיה והתגובה.

מעבר החציה הוא "קודש הקודשים של הולך הרגל", ומטיל חובת זהירות מוגברת על הנהגים המתקרבים אליו. עם זאת, על רקע טיעוני הצדדים לעיל, אין בידי די נתונים לקבוע שרשלנות הנאשם היתה ברף בינוני-גבוה כפי שטען ב"כ המאשימה. קיימת האפשרות בנתונים שהוצגו, ובהעדר נתונים שלא הוצגו (כגון משך האיחור בתגובה), כי מידת רשלנותו של הנאשם היתה פחותה מכך.

17. חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של האחר על הנאשם בביצוע העבירה:
הנאשם הוא שנהג בעת ביצוע העבירה, ולכן האחריות כולה מוטלת עליו.

אין בידי לקבל את טענת ב"כ הנאשם בדבר רשלנות תורמת של הולכת הרגל, בוודאי לא רשלנות בעוצמה כזו שיש בה כדי להשפיע על מתחם העונש ההולם. העובדה שהולכת הרגל חצתה בסמוך למעבר החציה (במרחק של עד 2 מ' ממעבר החציה) ולא ממש בתוך מעבר החציה, אינה פוטרת את הנאשם מחובת האחריות המוגברת החלה עליו.

18. הנזק שנגרם מביצוע העבירה: כתוצאה מביצוע העבירה קופחו חייה של הולכת הרגל.

19. יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו:

כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, גילו המתקדם של הנאשם (בן 80 בעת ביצוע העבירה) ומצבו הרפואי, יכול והיה בהם כדי להשפיע על יכולת הראיה וזמן התגובה הנדרש לנאשם בנתוניו הסובייקטיביים, ובהתאם על מידת הרשלנות שיש ליחס לו. בהתאם לאמור בסעיף 40ט(ב) לחוק, יכול והיה בנתונים אלו כדי להשפיע במידה מסוימת על מידת אשמו של הנאשם.

20. על הפסיקה הנוהגת במקרה של גרימת תאונת דרכים קטלנית, עקב אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חציה ניתן ללמוד מפסקי הדין הבאים:

- רע"פ 1300/14 **מורי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.2.14), נהיגה רשלנית שגרמה למותו של הולך רגל אשר חצה את הכביש במעבר חציה. נקבע כי רשלנותו היתה ברף הבינוני-גבוה. בית המשפט קמא גזר על המערער 8 חודשי מאסר ו- 8 שנות פסילה. ערעורים שהגיש המערער לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו.
- רע"פ 8992/14 **רפאל נ. מ"י** (פורסם בנבו, 20.1.15), נהיגה רשלנית שגרמה למותו של הולך רגל שחצה את הכביש במעבר חציה. בית המשפט קמא הטל על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל ופסילה לצמיתות (המערער יליד 1936). ערעוריו של המערער לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו.
- רע"פ 811/11 **מסארוה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.1.11), נהיגה רשלנית במשאית אשר גרמה למותה של הולכת רגל שחצתה את הכביש במעבר חציה. בית משפט קמא גזר על המערער 9 חודשי מאסר בפועל ופסילה למשך 12 שנים. ערעורו של המערער לבית משפט המחוזי התקבל בחלקו באופן שהפסילה סווגה כך שלאחר 8 שנים תותר למערער נהיגה ברכב פרטי. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- ע"פ (עליון) 1319/09 **כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 13.5.09), המערער זוכה מעבירת הריגה והורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. המערער נהג במשאית, פגע בהולך רגל שחצה במעבר חציה והמשיך בנסיעה 700 מ' כשהמנוח לכוד תחת המשאית. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 12 חודשי מאסר ו- 10 שנות פסילה. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של המערער, בשל נסיבותיו האישיות החריגות, והעמיד המאסר על 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות.
- רע"פ 7913/07 **רמז נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.11.07), שם הורשע המערער בנהיגה רשלנית שגרמה למותו של הולך רגל במעבר חציה. בית משפט קמא גזר על המערער 7 חודשי מאסר בפועל, ופסילה למשך 12 שנים. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש והעמיד את עונשו על 12 חודשי מאסר. ערעורו של המערער לבית המשפט העליון נדחה. נקבע כי העונש הולם את חומרת המעשה ואת הרשלנות הגבוהה.
- רע"פ 2525/09 **זדה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 9.06.09), נהיגה רשלנית אשר גרמה למותו של הולך רגל שחצה את הכביש שלא במעבר חציה. שם נהג המשיב 101 קמ"ש במקום בו מותר 60 קמ"ש. בית המשפט קמא גזר על המשיב 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ו- 10 שנות פסילה. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה והעלה את תקופת המאסר ל- 8 חודשים. בקשת רשות ערעור נדחתה.
- עפ"ג (ב"ש) 35819-10-16 **מקליאקוב נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 28.12.16), נהיגה רשלנית

שגרמה למותו של הולך רגל שחצה את הכביש במעבר חציה. בית משפט קמא גזר על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות מאסר מותנה בן 10 חודשים, פסילה בת 6 שנים ופיצוי בסך 25,000 ₪. המערער ערער על משך התנאי והפסילה, ועל רכיב הפיצוי אשר לא נכלל בהסדר שהוצג. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור תוך שציין כי הגם שהמשיבה לא עתרה להטלת פיצוי, היה מקום, בצדק, להטיל פיצוי תוך שקלול בין רכיבי הענישה השונים.

· עפ"ת (חיפה) 5523-09-16 **מבארכה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.11.16), נהיגה רשלנית שגרמה למותו של הולך רגל שחצה את הכביש במעבר חציה. בית משפט קמא גזר על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ו- 8 שנות פסילה. ערעור המערער על הכרעת הדין ועל גזר הדין נדחה.

· ע"פ (ת"א) 4889-11-15, **מדינת ישראל נ' פשצ'נסקי** (טרם פורסם, 12.1.16), נהיגה רשלנית שגרמה למותה של הולכת רגל במעבר חציה. המערער התקרב בנסיעה שוטפת לעבר מעבר החציה, עקף מימין את הרכב שנסע לפניו ושנעצר על מנת ליתן זכות קדימה להולכת רגל במעבר חציה, פגע בהולכת רגל שחצתה במעבר וגרם למותה. בית משפט קמא גזר על המערער 10 חודשי מאסר ופסילה למשך 10 שנים. שני הצדדים ערערו על גזר הדין. בהמלצת ערכאת הערעור הסכימו הצדדים להעמיד את עונש המאסר על 12 חודשים, תוך שבית המשפט המחוזי הבהיר כי אין בעונש האמור כדי ליתן ביטוי מלא לחומרת הנסיבות בתיק זה.

· ע"פ (ת"א) 41207-04-15 **מדינת ישראל נ' ברשידוב** (פורסם בנבו, 22.06.15), נהיגה רשלנית באוטובוס, עת פנה ימינה כשאור ירוק דולק בכיוון נסיעתו וגרם למותה של הולכת רגל שחצתה את הכביש במעבר חציה, אף היא בחסות האור הירוק בכיוון חצייתה. בית משפט קמא גזר על המערער 14 חודשי מאסר ו- 10 שנות פסילה, בית משפט המחוזי, בשל נסיבותיו הקשות של המערער ומטעמים של חסד, הפחית את משך המאסר והעמידו על 12 חודשים.

· ע"פ (תל אביב) 29471-06-14 **סונגו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.12.14), נהיגה רשלנית שגרמה למותה של קטינה בת 5 אשר חצתה את הכביש במעבר חציה. שם נקבעה רשלנות גבוהה. בית המשפט גזר על הנאשם מאסר בפועל של 17 חודשים ופסילה למשך 14 שנים. בהסכמת הצדדים נדחה ערעורו של המערער על הכרעת הדין ועונש הפסילה הופחת ל- 10 שנים.

· עפ"ת (ירושלים) 11887-12-13 **הוכמן נ' מדינת ישראל** (טרם פורסם, 4.09.14), נהיגה רשלנית שגרמה למותה של הולכת רגל במעבר חציה. בית משפט קמא גזר על המערער 12 חודשי מאסר בפועל ו- 15 שנות פסילה, בהסכמת הצדדים נדחה ערעורו של המערער על הכרעת הדין ועונשו הופחת בהסכמה ל- 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

· עפ"ת (מרכז) 24573-05-13 **פטר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.09.13), נהיגה רשלנית שגרמה למותה של הולכת רגל אשר חצתה את הכביש במעבר חציה. המערער נדון ל- 15 חודשי מאסר בפועל ו- 13.5 שנות פסילה. ערעורו נדחה לאחר שבית המשפט המחוזי ציין כי המערער הפר את חובת הזהירות המוטלת עליו הפרה בוטה ברף הגבוה.

21. קיימים מקרים בודדים וחריגים שהסתיימו ללא עונשי מאסר בפועל, אף לא בדרך של עבודות שירות, מקרים שנעוצים בנסיבות אישיות חריגות של הנאשמים. ראו למשל:

· תד (חיפה) 2217-06-13 **מדינת ישראל נ' דיין** (פורסם בנבו, 23.4.14). הנאשם הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות, עקיפה במעבר חציה, אי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חציה, נהיגה במהירות שאינה סבירה ואי האטה לפני מעבר חציה. נגזרו על הנאשם במסגרת הסדר עונשי פסילה לצמיתות, מאסר מותנה קנס, פיצוי ו- 150 שעות של"צ.

· תד (ת"א) 10866-08 **מדינת ישראל נ' דוד** (פורסם בנבו, 8.6.10). הנאשם הורשע בעבירה של גרימת מוות ברשלנות בשל אי מתן זכות קדימה להולכת רגל במעבר חציה. במסגרת הסדר המאשימה נמנעה מלעתור לרכיב של מאסר בפועל. נגזרו על הנאשם מאסר מותנה ופסילה בת 7 שנים.

22. לאחר שבחנתי את נסיבות העבירה בתיק שבפני, קרי, גרימת מותה של הולכת רגל שחצתה במרחק של עד 2 מ' ממעבר החציה שהיה דהוי, אך סומן בתמרור הנראה לעין, כשמידת הרשלנות אינה ברף הגבוה, אני קובעת כי **מתחם העונש ההולם** כולל רכיב של מאסר בפועל לתקופה של 6-15 חודשים, לצד רכיב פסילת רישיון

לתקופה של 6-12 שנים, מאסר מותנה, פסילה מותנית קנס ופיצוי.

23. בנסיבותיו של הנאשם אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם, אף לא משיקולי שיקום.

השיקולים לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

24. כפי שפורט לעיל, הצדדים הגיעו בתיק זה להסדר לפיו רישיון הנהיגה של הנאשם יפסל לצמיתות. המאשימה תגביל עצמה ל- 8 חודשי מאסר וההגנה תטען ללא מגבלה ביחס לרכיב המאסר.

ביחס לרכיב הפסילה המוסכמת, ההסדר שהוצג לפיו הנאשם יפסל לצמיתות, חורג מהרף העליון של מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב זה. עם זאת, לאור גילו של הנאשם (כיום בן 82), אין כמעט כל משמעות לחריגה זו.

ביחס לרכיב המאסר, הרי שהרף העליון אליו עותרת המאשימה נמצא בתוך מתחם העונש ההולם, בסמוך לרף התחתון של המתחם.

מאידך, העונש אליו עותר ב"כ הנאשם, קרי להימנע מהטלת רכיב של מאסר ולהסתפק בענישה בדמות של"צ. חורג באופן משמעותי מהרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

לאור חומרת תוצאת התאונה, לא ניתן להצדיק חריגה שכזו בנסיבות שבפניי, לא משיקולי שיקום ולא משיקולים אחרים, לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם ומצבו הבריאותי.

25. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון את הנסיבות המפורטות בסעיף 40 יא לחוק העונשין התשל"ז 1977.

26. לקחתי בחשבון את **פגיעת העונש בנאשם לרבות בשל גילו**. הנאשם כאמור בן 82, סובל משלל מחלות כמפורט בתסקיר שירות המבחן ובתעודה הרפואית שהוגשה, לרבות מבעיות לב כרוניות, בעית ריאות, בעיות ראייה וזכרון, גידול ממאיר בערמונית, ועוד. שירות המבחן התרשם כי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח יביא להתדרדרות במצבו הבריאותי והנפשי.

27. לקחתי בחשבון את **פגיעת העונש במשפחתו של הנאשם**. כפי שמפורט בתסקיר ובטיעוני ההגנה, הנאשם ואשתו גרים בגפם. בנם היחיד גר בחו"ל. אשת הנאשם חולה, סובלת מלחץ דם גבוה, קשיי ראייה, קשיי הליכה בעקבות נפילה וניתוח שעברה בעמוד השדרה. הנאשם סועד את אשתו.

28. לקחתי בחשבון את **הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשעתו**. את העובדה שבעקבות התאונה הפסיק לנהוג ובכך נפגעה במידה מסוימת עצמאותו. את השפעת תוצאותיה הקשות של התאונה על מצבו הנפשי והבריאותי.

29. לקחתי בחשבון את **נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו**. הנאשם לקח אחריות, הודה במיוחס לו בכתב האישום והפנים את חומרת המעשה וחומרת התוצאה.

כפי ציין כב' השופט המר בע"פ (תל אביב) 31933/06, **קלגסבלד נ. מ"י**:

"הודיה היא הצעד הראשון המתבקש כאשר אדם טוען לקבלת אחריות... המערער לא ניסה לדחות את

הקץ הוא הודה ותרם לניהול מהיר ויעיל של משפטו, על בתי המשפט לעודד התנהלות כזאת של נאשמים ובסופו של יום, עליה לקבל ביטוי גם בתוצאה העונשית".

30. הנאשם הביע בפני שירות המבחן ובפני בית המשפט את הכאב העמוק שחש בעקבות הפגיעה בהולכת הרגל, את הצער הרב, הנאשם כועס על עצמו, מעניש עצמו, בוכה כל לילה על התוצאה הקשה.

31. לקחתי בחשבון את **מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה**. הנאשם ביקש לבקר את הולכת הרגל בבית החולים טרם נפטרה, התעניין בשלומה, ביקש לעלות לקברה, אך כיבד את בקשת משפחתה להימנע מכך.

מטיעוני ההגנה עולה כי הנאשם היה מבוטח בביטוח חובה כנדרש וכי הוגשה תביעה לחברת הביטוח אשר תפצה את משפחת המנוחה בהתאם לחוק. כפי הנראה, בשל כך ההסדר אשר הוצג על ידי הצדדים לא כלל רכיב של פיצוי.

32. לקחתי בחשבון את **שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק**. הנאשם כאמור שיתף פעולה עם רשויות האכיפה מיד עם קרות התאונה.

33. לקחתי בחשבון את היות הנאשם **נעדר כל עבר פלילי**. הנאשם עלה לארץ בשנת 1976, משנה זו ובמשך 40 שנה החזיק ברישיון נהיגה. לחובתו הרשעה יחידה משנת 2012 (אף היא בגין תאונת דרכים, בחוסר זהירות, בגינה נדון לפסילה מותנית וקנס). עברו מלמד עליו כי הינו אדם נורמטיבי שומר חוק, וכי בדרך כלל נהג ברמת הזהירות הנדרשת.

34. לקחתי בחשבון את הערכת שירות המבחן כי ההליך המשפטי היה מרתיע וכי לאור החלטת הנאשם להימנע מלהמשיך לנהוג, המסוכנות להישנות עבירות נמוכה.

להערכת, בשים לב לנתוניו האישיים של הנאשם, להיותו אדם נורמטיבי המכבד את החוק, בעקבות הפסילה שתוטל עליו לצמיתות, המסוכנות להישנות עבירות תוך כדי נהיגה ברכב היא אפסית.

35. לקחתי בחשבון את המלצתו העונשית של שירות המבחן. שירות המבחן המליץ בנסיבותיו של הנאשם להסתפק בענישה בדמות מאסר בעבודות שירות.

36. לאחר ששקלתי את כל המפורט לעיל, מצאתי כי לאור גילו המבוגר, מצבו הרפואי הקשה ויתר הנתונים שפורטו לעיל, מתקיימות הנסיבות החריגות המצדיקות כי המאסר אשר יוטל על הנאשם יהיה ברף התחתון של מתחם העונש ההולם וירוצה בדרך של עבודות שירות, בפרט לאחר שבמסגרת ההסדר סוכם כי רישיונו של הנאשם יפסל לצמיתות, ויש בכך כדי לאזן את תמהיל הענישה.

פיצוי כספי

37. בית המשפט העליון קבע כי קיימים טעמים המצדיקים לחייב את הנאשם בתשלום פיצויים לנפגע.

ראו למשל דברי כב' הנשיאה דאז, הש' ד. ביניש ברע"פ 9727/05 **ברנרד גליקסמן נ. מ"י**:

"יש בחיובו של הנאשם בפיצוי הנפגע יסוד של היטהרות לנאשם העשוי לתרום לשיקומו וכן יש בכך משום שילוב נפגע העבירה כמשתתף בהליך הפלילי, מתוך ראייה כי הטבת נזקו הינה חלק חשוב בתהליך הענישה ובהפנמת

נורמות ההתנהגות הראויות".

38. בעבירות של גרימת מוות ברשלנות בתאונות דרכים, במקרים רבים נמנעים מפסיקת פיצויים למשפחת המנוח, לאור העובדה שהפיצוי מוסדר בחוק, מכח חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים. (ראו למשל את דברי הרכב השופטים בע"פ (ירושלים) 887/04 לוי יוסף נ. מ"י).

39. בשנים האחרונות קיימת מגמה בפסיקה לחייב נאשמים בפיצוי גם בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, אם כי בדרך כלל הפיצוי שנפסק הוא סמלי ביותר ונע בין אלפים בודדים ועד עשרות אלפים - פיצוי גבוה באופן יחסי נפסק בדרך כלל כשנלוות עבירות חמורות נוספות כגון הפקרה, שכרות, הריגה, רשלנות חמורה, או שגזר הדין ניתן לאחר שנוהלו הוכחות בתיק. כל מקרה ונסיבותיו.

(למקרים בהם נפסקו פיצויים סמליים ברף הנמוך ראו למשל: גמ"ר 6164-05-13 (ת"א) מ"י נ' אליהו - 3000 ₪; גמ"ר 223-06-13 (נצרת) מ"י נ' איברהים מוסא - 4500 ₪; גמ"ר 2257-10-12 (אשקלון) מ"י נ' קאיד אבו קוידר - 5000 ₪; גמ"ר 6949-12-13 (ת"א) מ"י נ' יחזקאל שמעיה - 5000 ₪; גמ"ר 10-12-12 (פ"ת) מ"י נ. נסים כהן - 7000 ₪; גמ"ר 2503-01-15 (ת"א) מ"י נ' אקרים אלסאנע - 8000 ₪).

40. על אף שהצדדים לא עתרו במסגרת ההסדר שהוצג להטלת רכיב פיצוי, לשאלת בית המשפט נתן ב"כ הנאשם הסכמתו לכך שיוטל על הנאשם פיצוי סמלי אם בית המשפט ימצא לנכון על מנת לאזן את הענישה.

41. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, מצאתי כי בנסיבות תיק זה קיימת הצדקה לחייב את הנאשם בתשלום פיצוי למשפחת המנוחה.

הפיצוי יהיה סמלי בלבד, הן בשל העובדה שלא נכלל במסגרת ההסדר אליו הגיעו הצדדים, והן בשים לב כי הנאשם היה מבוטח בביטוח חובה ולפיכך האלמנט "התרופתי" של הפיצוי, ישולם למשפחת המנוחה מכח החוק לפיצוי נפגעי תאונות דרכים.

כמובן שהפיצוי שיפסק אין בו, והוא אף אינו מתיימר להוות פיצוי של ממש על אובדן חיי המנוחה. כל עונש שיגזר לא יחזיר את המנוחה לחיים, לא יקל על תחושות האובדן שחווה משפחתה ועל החלל שהותירה בלכתה.

את הנעשה אין להשיב. נסיון לעצור את הזמן או לשנות את המציאות לא יצלח.

42. הפיצוי שיגזר טומן בחובו את האלמנט העונשי שבפיצוי, מתוך כוונה ברורה שהוא יצטרף לכל פיצוי אשר ינתן למשפחת המנוחה מכוח החוק לפיצוי נפגעי תאונות דרכים - ולא יקוזז ממנו.

עונשו של הנאשם

43. אשר על כן, מצאתי לנכון ולמידתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. הנני מטילה על הנאשם מאסר לתקופה של 6 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות, ב"המשקם" ברחוב הנתרן 19 קרית גת.

הנאשם יועסק 5 ימים בשבוע, בהתאם לשעות העבודה המקובלות במקום.

הנאשם הביע את הסכמתו לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות.

על הנאשם להתייבב לתחילת ריצוי המאסר ביום 2.1.18 בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות ב"ש.

מוסבר לנאשם כי עליו לבצע כל עבודות שמוטלות עליו במסגרת עבודות השירות על פי ההנחיות שתינתנה לו מעת לעת על ידי הממונה במקום וכל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי עונש המאסר בפועל.

ב. אני מטילה על הנאשמים 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה של גרימת מוות ברשלנות ו/או עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

ג. הנני מורה על פסילתו של הנאשם לצמיתות מלקבל ומלהחזיק רשיון נהיגה. רישיונו של הנאשם הופקד במסגרת תיק בפ"ת 5777-02-16 ולפיכך אין צורך בהפקדה נוספת.

ד. פיצוי בסך 6000 ₪. הפיצוי ישולם למשפחת המנוחה, על פי נתונים שתמציא המאשימה למזכירות בית המשפט תוך 30 יום מהיום.

הפיצוי ישולם ב-2 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל מיום 1.2.18.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט המחוזי.

ניתנה והודעה היום כ"ד כסלו תשע"ח, 12/12/2017 במעמד הנוכחים.

הוקלדעלידיאופיראפריאט